



Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2007 m. balandžio 6 d.

Eina nuo 1988 m.
spalio 28 d.

Nr. 13 (747)

Tautos dvasios žadintojas

Neapsiribojės tik pastoracine veikla

Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius kunigą Lionginą Kunevičių pavadino tautos dvasios žadintoju. Apie kunigą jis rašė: "Kartu mokémės Kauno kunigų seminarijoje, tad gerai pažinojau jį, supratau kunigo sielą, jo gebėjimą diskutuoti, nevengti atsakomybės. Kai pasūliau jam leisti pogrindinių laikraštį "Aušra", kunigas nesvyruodamas pasiryžo šiam sunkiam ir labai pavojingam darbui. Jo redaguojama "Aušra" tiesė kelią tautos atbūdimui, o kunigas Lioginas tuo keliu éjo ir kvieté eiti kitus".

Apie kunigo Liogino Kunevičiaus gyvenimą ir veiklą Elvyros Biliūtės-Aleknavičienės knygos "Aušros sūnus" pratarmėje rašoma: "Kai kurie pokario laikotarpio dvasininkai neapsiribojo vien pastoracine veikla, jie žinomi kaip rezistentai. Tokių gretose buvo alytiškis kunigas Lioginas Kunevičius – poetas, publicistas, pogrindinio leidinio "Aušra" redaktorius."

Lioginas Kunevičius bai-gė Alytaus pirmają berniukų vidurinę mokyklą, Šv. Angelų Sargų bažnyčioje patarnau-davo šv. Mišioms, kunigystės laikotarpiu šioje bažnyčioje aukojo šv. Mišias.

Knygoje "Aušros" sūnus" autorė rašė: "Knygos puslapiai atskleis sovietinio gyvenimo panoramą ir žmogaus likimą, skaitytojas susipažins su kukliu Dzūkijos krašto sūnumi, kuris visą gyvenimą troško aušros, éjo į aušrą ir joje iširpo."

Kunigo paauglystė, jaunystė formavosi Antruojo pa-saulinio karo metais ir nuo žmogių pokario laikotarpiu. Svarbiausius išvykius jaunuolis užsi-rašinėjo dienoraštyje, kuriame atsiskleidé ir jo pasaulėjauta, ir blaivių mašančio žmogaus filosofija. Jame – ir pirmieji eileraščiai. Viena svarbiausių Liogino nuostatų – bendrauti su Dievu. Jis patarnavo šv. Mišioms, be priežasties nepraleisdavo pamaldų.

Humanitariniai mokslai – tik tarpinė stotelė

Baigės Alytaus pirmają vidurinę mokyklą Lioginas Kunevičius įstojo į Vilniaus universitetą, porą metų studijavo bibliotekininkystę. Tačiau šios studijos buvo tik tarpinė stotelė, kad patikrintų save, geriau suvoktų supantį pasaulį. Netrukus pasuko į išsvajotą kelią – pradėjo studijas Kauno kunigų seminarijoje. Čia Lioginas Kunevičius

šejo parapijoje dirbo vos tris savaites. Po to paskirtas į Kauną ir ganytojiską veiklą pradėjo Prisikėlimo parapijoje. Vėliau – Aukštostos Panemunės parapija, po trejų metų – Marijampolės prokatedra.

Kūrybos proveržis

Sis kunigystės periodas ženklintas aktyviu kūrybos proveržiu. Kunigas Lioginas rašė eileraščius, giesmių tekstus, publicistikos straipsnius. Sovietų valdžia pradėjo domėtis jaunu kunigu, kurio pamoksmai, paprastas bendravimas su parapijiečiais traukė jaunimo dėmesį. Kad jis "nepridarytų žalos", valdžia pasistengė iškelti ganytoją į gūdų užkampį – Didvyžių parapiją, esančią netoli Vilkaviškio geležinkelio stoties.

Kunigas čia rado dar karo metais nuniokotą bažnytėlę, kurios sienose matėsi pramuštos skylės, medinė dalis išplėsta ir sudeginta. Darbų ją atstatant užteko ilgam. Tačiau ir čia ramiai, vaisingai dirbtai kunigui trukdė sovietų valdžios išpuoliai: nepatiko ugningi

kunigo pamoksmai, jo gebėjimas patraukti į bažnyčios pušę jaunimą. Iš jo netrukus buvo atimtas kunigo pareigas eiti šioje parapijoje registracijos pažymėjimas, o pats pašauktas tarnauti į armiją.

Po tarnystės sovietų armijoje kunigas L.Kunevičius grąžintas į Dzūkiją. Kunigo pareigas éjo Lazdijų r. Gerdašių Šv. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje.

Tili rezistencija

Tuo metu ryškėjo Lietuvos kunigų pasipriešinimas sovietų valdžiai. Buvo demaskuota ir "neutralizuota" kunigų S.Tamkevičiaus, J.Zdebskio, P.Dambrausko, L.Kunevičiaus veikla. Gerdašiuose kunigas L.Kunevičius sulaukė malonios staigmenos – 1972 m. kovo 19 d., per Juozapines, pasirodė pirmasis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" numeris.

(keliamas į 5 psl.)

Prisikėlimo šventės sulaukus

"Sugaus Prisikėlimo varpai skelbdami Džiaugsmą ir Viltį, užbaigdamai Gavėnių mąstymus, žadindami ir šaukdami visą Žemę į Velykų procesiją. Joje eis į mūsų tautą, nešdama sunkų savo likimo kryžių, kaip Prisikėlimo viltį tiek visos tautos, tiek atskiro žmogaus".

(Kunigas Lioginas Kunevičius)

Sveikiname buvusius politinius kalinius, tremtinius, Laisvės kovų dalyvius ir jų šeimų narius šv. Velykų proga. Linkime linksmų švenčių, šviesaus pavasario ir darbingos vasaros.

LPKTS valdyba



Buvusius politinius kalinius, tremtinius, Laisvės kovų dalyvius, visus "Tremtinio" skaitytojus sveikiname artėjančių šv. Velykų proga.

LR Seimo narys, TS PKTF pirmininkas
Povilas JAKUČIONIS

* * *

Mielieji,

Jus ir Jūsų artimuosius nuoširdžiai sveikinu šv. Velykų – Kristaus Prisikėlimo, Žemės ir Žmogaus atgimimo šventės proga. Tikėjimo patirtis, susitikimas su Kristumi keičia žmogaus gyvenimą, suteikia jam naują kryptį. Taigi švēskime Prisikėlimą ne kaip praeities įvykį, bet kaip nuolat pasaulių atnaujinančią jégą.

Linkiu puikios pavasariškos nuotaikos, tvirtos sveikatos, Dievo laiminančios rankos visiem darbams!

Vincē Vaidevutė MARGEVIČIENĖ, LR Seimo narė

* * *

Mielai buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, Laisvės kovotojai ir „Tremtinio“ skaitytojai!

Esu Jumis, ir būkimi visi kartu. Prisikėlimą švēsdami galvokim, rūpinkimės, kaip išsaugoti Lietuvos atgimimą, kurio Jūs taip laukēte ir jam tiek širdies atidavėte. Dabar vėl turime telktis – ginti, kas liko neiškreipta, nesuteršta, ir skinti kelią naujam Atgimimui.

Vytautas LANDSBERGIS

* * *

LPKTS Varėnos filialas visus „Tremtinio“ skaitytojus ir LPKTS narius sveikina šv. Velykų proga. Linki geros sveikatos ir laimingos ateities.



TS PKTF konferencija

Kovo 31 d. Kaune, LPKTS būstineje, įvyko Tėvynės sąjungos Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos konferencija. TS PKTF pirmininkas, Seimo narys dr. P.Jakučionis paskelbė pradžią. Sugiedojus Lietuvos himną bei tylos minute pagerbus išėjusius Anapilin buvusius politinius kalinius, tremtinius, tradiciškai išnešta gėlių, kurios padėtos prie Laisvės paminklo ir Nežinomojo kareivio kapo. Konferencija pradėjo darbą. Išrinkti konferencijai pirmininkaujantieji, sekretoriatas, balsų skaičiavimo komisija, patvirtinta darbotvarkę.

Konferenciją pasveikino svečiai – būsimasis Kauno miesto meras A.Kupčinskas, Seimo narys prof. A.Dumčius.

Pranešimą aktualiais politikos klausimais perskaitė TS PKTF pirmininkas, Seimo narys dr. P.Jakučionis. „Svarbiausias šių dienų klausimas – rinkimų į savivaldybių tarybas rezultatai, – sakė pirmininkas. Drąsiai galima sakyti, kad rinkimus laimėjo Tėvynės sąjunga, surinkusi daugiausiai balsų. Tačiau socialdemokratams teko daugiau mandatų. Kodėl taip atsitiko?“ Pranešėjas pateikė rinkimų analizę ir paaškino, kodėl socialdemokratai turi daugiau mandatų. TS daugiau mandatų gavo didžiuosiuose Lietuvos miestuose, surinkusi daugiau rinkėjų balsų. Už socialdemokratus daugiau balsavo mažesniuose miestuose ir kaimo vietovėse, todėl ši partija surinko daugiau mandatų. Dr. P.Jakučionis pasidžiaugė rinkimų rezultatais Kaune ir vylėsi, kad ir Seimo rinkimų metu rezultatai šiame mieste nesikeis. TS PKTF turi 27 mandatus (jie gali keistis), tačiau, žinant, kad TS PKT frakciją sudaro apie 2,5 tūkst. narių, šis skaičius galėtų būti didesnis. Rinkimų rezultatai blogesni nesusijungusiuose LPKTS ir TS skyriuose.

Kalbėdamas apie Seimo darbą P.Jakučionis prognozavo galimą personalijų kaitą, iliustracijos įstatymų pataisas, kurias kol kas vilkina ir "sabotuoja" socialdemokratai, pensijų nukentėjusiesiems nuo sovietų okupacijos didinimą. Taip pat kalbėjo apie valstybinės lietuvių kalbos privalumą. Dujų įstatymo priėmimo ir Ignalinos AŠ bloko uždarymo terminus, dabartinę Lietuvos kariuomenės būklę.

TS PKT frakcijos pirmininkas pakomentavo priimtus ir patvirtintus darbo planus. Jis teigė, kad ir šią vasarą bei rudenį bus daug įtemp-

to darbo: tėsiams žygiai partizanų kovų takais – žadama aplankytį Dainavos ir Vytauto apygardas, rengiamos gyvosios istorijos pamokos, kuriose dalyvaus moksleiviai ir mokytojai, numatoma Vilniuje surengti Antikomunistinio kongreso konferenciją, LPKTS jaunesniosios kartos saskrydį Kreivakiškyje ir kasmetinį tradicinį – Ariogaloje.

TS PKTF tarybos pirmininkė, Seimo narė V.V. Marciūnienė informavo apie pastaruju savaičių įvykius Seime, teigė, jog pastaruoju metu aukščiausiojo rango valdininkija "uzvaldo" Lietuvą. "Lietuva nuolatos atsiduria kryžkelėje, nepaisant, kad 17 metų gyvenamie nepriklausomoje valstybėje, – sakė Seimo narė. Mes, buvę politiniai kaliniai, tremtiniai puikiai suprantame, kur bando pasukti valdžios viršūnės". Pranešėja informavo, kad Seime TS PKT frakcijos iniciatyva užregistruota nemažai įstatymų, kuriuos priėmus bent kiek palengvėtų nukentėjusių nuo sovietų okupacijos žmonių gyvenimas. Nukentėjusiųjų pensijas siekiama padidinti iki 200 litų, be to, kartu su Seimo nariu P.Jakučioniu Seimo socialinių reikalų ir darbo komitetas turintiesiems 30 metų darbo stažą siūlo už kiekvienus metus pensijos prie moką didinti po 3 proc. (Seime siūloma didinti 2 proc.).

TS PKTF valdybos atskaitą perskaitė pirmininkas A. Blažys. Jis teigė, kad frakcijoje – 50 skyrių, 2 235 nariai, bet dar 10 LPKTS skyrių nesusijungę su TS. Jis prašė, kad skyriai kas ketvirtį informuotų apie narių skaičių. Taip pat paminėjo, kad jau įvyko septyni TS PKTF valdybos posėdžiai.

Išsamią savivaldybių tarybų rinkimų analizę pateikė TS PKTF valdybos pirmininko pavaduotojas P.Musteikis. Vytauto Didžiojo universiteto doc. V.Rakutis perskaitė pranešimą „Kariuomenė demokratinėje valstybėje: Lietuvos kariuomenės vystymo problemos“. Diskusijoje dalyvavo LLKS prezidiumo pirmininkas J.Čeponis, J.Savickas, V.Gabužienė, A.Dručiūnas, M.Babonas ir kiti. Perskaitytas kauniečio R.Stepanavičiaus laiškas Lietuvos Respublikos Prezidentui dėl Lietuvoje esančių sovietinių kariukapų perkėlimo. Konferencija pritarė, kad laiškas pasektų Prezidentą.

Konferencija patvirtino TS PKTF tarybos pirmininkės pavaduotojus – A.Joči ir J. Stanėnė.

"Tremtinio" inf.

Ingrida VĖGELYTĖ

Apdovanojimas KGB generolui muša bumerangu

Praėjusią savaitę apdovanojimas, 2002 m. Lietuvos Prezidento skirtas aukštam KGB karininkui V.Jakuninui, bumerangui sugrižo ir smogé prezentorių: Prezidentas viešai turėjo teisintis dėl šio apdovanojimo. Ir ne tik. Teisintis V.Adamkus turėjo poto, kai Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas paviešino dalį apklausų, šio komiteto vykdymu tiriant padėti Valstybės saugumo departamento. Tarp paviešintų liudijimų yra ir A.Januškos žodžiai, esą Prezidentas žinojės, kad apdovanoja KGB karininką.

"Kada ponas Jakuninas buvo pas Prezidentą, jis pasakė taip, kad, Prezidente, mes turim kalbėti atvirai, nes abu iš tu pačių spec. tarnybų, tik iš skirtingu valstybių. Ir jis neslepė, kad yra FSB generolas." – tokia A.Januškai pri-skiriamą frazę galima surasti stenogramose.

LTV laidos „Panorama“ žurnalistė V.Adamkaus tiesiai paklausė, ar iš tiesų buvo taip, kai buvęs jo patarėjas Albinas Januška, liudydamas Seimo komitetui, sakė – neva Jakuninas, būdamas pas Prezidentą, prisipažino esąs žvalgybininkas ir teigė, kad ir Prezidentas yra žvalgybininkas. V.Adamkus atsakė, kad jei taip būtų buvę, jis nebūtų pirmaisiai pats raginęs paviešinti visą medžiagą. O paklaustas, ar žinojo, kad Jakuninas yra KGB generolas, Prezidentas atsakė:

"Ne. Aš sužinojau tik darbar, kadangi sako, kad jis turi ryšių ten, kad jis, svarbiausia, su visais kitais aukštais Rusijos pareigūnais yra. Na, būkim atviri. Jeigu pažvelgsim į Rusijos pareigūnus, tai jų pagrindas yra KGB. Tai dabar klausimas yra mums iš viso – kalbėtis ar ne".

Manoma, kad apdovanoti V.Jakuniną tada Prezidentui rekomendavo užsienio politikos grupė, kuriai tuo metu vadovavo Prezidento patarėjas A.Januška, todėl visiškai suprantama, kad šis mieliau verčia kaltinimus kitiems, nei prisiima sau. Pats A.Januška šių savo žodžių dabar lengvai išsižada, teigdamas, kad liudydamas Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete jis pasakojęs "anekdotą". Be to, pridūrė, kad ir visa paviešinta liudijimų medžiaga yra anekdoto lygio. Taip mėgino

nušauti du zuikius: paneigtį savo žodžius apie Prezidentą ir nureikšminti liudininkų parodymus apie jo paties ir jo kolegų užkulisinę veiklą valstybės institucijose, taip pat ir VSD. Tačiau, atrodo, kad bent šiu zuikių jam nepavyko nušauti. Jis paskleidė paskalas apie Prezidentą ir parodė, kad visiškai negerbia Lietuvos valstybės aukščiausios institucijos, t.y., Seimo. Ar galėti žmogus su tokiu cinišku pozūriu į Lietuvos valstybę būti tos valstybės tarnautojas? Ir kodėl jam nėra keliamą šmeižto byla: juk viešai šmeižia Respublikos Prezidentą?

O gal teisus A.Kubilius, kalbėdamas apie aukščiausio lygio korupciją ir nedemokratinių užvaldymą?

Tai tik viena medalio pusė. Nežiūrint į tai, kad šalies Prezidentui tenka viešai aiškintis, kad jis nėra FSB generolas ir kad jis nežinojės apie V.Jakunino įdirbijus KGB, kalbos apie tai, kad iš V.Jakunino būtų atimtas Lietuvos valstybės apdovanojimas, néra. Prezidentūra Tėvynės sąjungos frakcijos nariui Sauliui Pečeliūnui ir vėl atrašė, kad nėra pakankamo teisinio pagrindo atšaukti dekretą, kuriuo buvo apdovanotas KGB generolas majoras. Maža to, Prezidentūra neketina atsižvelgti ir į tai, kad KGB, pagal Lietuvos įstatymus, yra paskelbta Lietuvai nusikaltusia organizacija. Kovo 29 d. rašte Lietuvos valstybės ordinų kancleris Giedrius Krasauskas rašo:

"Kol Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatyme nėra nuostatos, kad valstybės apdovanojimai negali būti teikiami asmenims, tarnavusiems Lietuvą okupavusios SSRS represinėse struktūrose, ši aplinkybė taip pat negali būti pagrindas apdovanojimo atėmimo procedūrą pradeti."

Juokingiausia, kad pirmuoju sakiniu yra pabrėžiama, kad "Lietuvos Respublikos Prezidentas, apdovanamas Rusijos pilieti V.Jakuniną, vadovavosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 22 punktu. Konstitucija yra vientisas ir tiesiogiai taikomas aktas."

Pagal šią logiką, LR Konstitucija tampa "vientisu ir tiesiogiai taikomu aktu" tik tada, kai Prezidentūrai ir jos klerikams ši nuostata yra paranki.

Sveikiname



Garbingo Jubiliejaus proga sveikiname buvusią tremtinę laptevietę, LPKTS valdybos pirmininkę **Jūratę Elžbietą MARCINKĘVIČIENĘ**.

Tegul Jūsų prasmingi ir reikalingi darbai ir toliau džiugina buvusius tremtinius ir Laisvės kovotojus. Linkime stiprios sveikatos ir pavasariškos nuotaikos.

**LPKTS pirmininkas
Antanas LUKŠA,
LPKTS valdyba ir taryba**

Gerbiamoji Jūrate Elžbietą MARCINKĘVIČIENĘ,

Tėvynės sąjungos Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos vardu leiskite pasveikinti Jus garbingo Jubiliejaus proga.

Dékoju Jums už nuoširdų darbą Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungoje bei Tėvynės sąjungoje, jū idėjų palaikymą ir skleidimą. Jūsų energija ir patirtis, telkiant dešiniąsias jėgas ir kuriant Sékmés Lietuvą, yra neįkainojama. Mums didelė garbė savo gretose turėti Jus, darbščią, pareigingą, ilgametę bendražyge.

Tegul kiekvienas padarytas darbas, kiekvienas nueitas žingsnis kloja pamatus tolesniems Jūsų darbams. Tegul užtenka noro bei jėgų ir toliau drąsiai ir ryžtingai keliauti gyvenimo keliu. Jūsų meilė žmonėms, darbai vertybų pergalės kryptimi tebūnie pavyzdžiu daugeliui.

Nuoširdžiai,
**Povilas JAKUČIONIS,
Tėvynės sąjungos
Politinių kalinių
ir tremtinių frakcijos
pirmininkas**

Linkėdami veržlių sumanymu ir taurių darbų, neblestančios energijos ir puikios sveikatos garbingo Jubiliejaus proga sveikiname LPKTS valdybos pirmininkę **Jūratę Elžbietą MARCINKĘVIČIENĘ**.

Mes džiaugiamės ir didžiuojamės dirbdami kartu su Jumis.

**„Tremtinio“ redakcija,
Kauno miesto muziejaus
Okupacijos,
pasipriėšinimo
ir laisvosios minties
ekspozicijos darbuotojai**



|| Žinios iš Seimo ||

Grasinama priešlaikiniai rinkimais

Kovo 29 d. eilinį kartą Seimo posėdžių darbotvarkėje įtraukti liustracijos įstatymu pakeitimai bei Gamtinių dujų įstatymo projektas galiausiai sukėlė visišką sumaištį. Kaip tik tądien Seimas jau privalėjo priimti minėtus liustracinius pakeitimus, numatančius taip pat ir apribojimus KGB rezervininkams, mat po ilgų svarstytm jau buvo prieita iki priėmimo stadijos. Tačiau šie įstatymų projektai sukiršino Seimo narius ir Seimas net tris valandas diskutoavo dėl darbotvarkės, tačiau jos patvirtinti ir pradėti normalų darbą vis nesiryžo.

Tai sukėlė didelių komplikacijų, mat nepatvirtinus darbotvarkęs, Seimo posėdžių salėje iškilo abejoniu, ar bus galima išklausyti Europos Komisijos vadovo Jose Manuelio Barroso kalbą, kuri buvo suplanuota ketvirtadienį popiet. Vėliau Seimo valdyba nusprendė sušaukti neeilinių posėdžių, kad galėtų išklausyti aukšto svečio kalbą.

Tėvynės sajungos pirmininkas Andrius Kubilius, vertindamas kelias valandas Seime trukusias nevaisingas diskusijas dėl posėdžio darbotvarkės, užsiminė, jog tokia krizė gali gilėti: „Valdančioji koalicija niekaip nenori pripažinti, kad jie yra mažuma Seime, kad kai kuriais klausimais neprilausantieji valdančiai koalicijai gali turėti kitokią nuomonę, kurią parėmė dauguma Seimo narių. Tokiu nesuvokimu valdančioji koalicija, vedama socialdemokratų, bando torpeduoti Seimo darbą. Tai siek tiek primeno 1991 metų parlamentinę rezistenciją, bet tuomet tai buvo dėl reikalų, o čia dėl rezervininkų. Jeigu socialdemokratai nesupras, į kur jie veda – tai aš nematau jokių perspektyvų. Klausimas vienas – kiek ta krizė turi pagilėti, kad Seimas susiprastų, kad reikia pasileisti“.

Šie A. Kubiliaus komentrai neliko be atsako. Balandžio 2 d. Ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas pareiškė, kad socialdemokratai arčiausiu metu Seime registruos nutarimo projektą dėl priešlaikinių rinkimų. Tokį projektą užregistruavo Česlovas Juršėnas. Premjeras taip pat išreiškė nepasitenkinimą konservatorių parama jo vadovaujamai mažumos Vyriausybei.

(keliamo į 7 psl.)

Andrius KUBILIUS,
Tėvynės sajungos pirmininkas,
Seimo vicepirmininkas

Valdančiosios koalicijos variklis silpsta

Noriu papasakoti naują anekdotą: G. Kirkilas savo patarėjā A. Januškā pojo pareiškimui apie anekdotois paverslus liudijimus Seimui atleido iš patarėjo pareigū.

Reikia pastebėti, kad situacija su premjero patarėju jau tapo testu nebe tik pačiam premjerui Gediminui Kirkilui, bet ir visai valdančiajai daugumai. Jeigu aukšto rango valstybės pareigūnas gali teigt, kad Seimui vietoj liudijimų jis pasakojo anekdotus, tai jau yra ne Seimo problema, o tū, kurie tokius pareigūnus ir toliau laiko jū užimausose pareigose. Jeigu premjeras į šią situaciją nesugebės adekvacių reaguoti, jis pats susitapatinis su anekdotu herejais.

Nors po paviešintų liudijimų ir premjerui, ir socialdemokratams bei visai valdančiajai koalicijai turėtų būti visiškai akivaizdu, ką reikia daroti, – tiek su patarėjais, tiek su VSD vadovais, – tačiau sprendimų vis dar nėra. Kodėl? Kodėl delsiama, kai sprendimai yra neišvengiami, o delsimas kenkia tiek valdančiajai daugumai, tiek ir valstybei.

Akivaizdu, kad valdančioji koalicija veikia su vis labiau silpstančiu varikliu. Todėl ir sveiku protu nesuvokiamas delsimas tampa norma, o ne išimtimi. Iki šiol valdančiosios koalicijos varikliu buvo socialdemokratai ir jų lyderiai. Jau kurį laiką valdančiojoje koalicijoje, kaip ir visame valstybės politiniame gyvenime, stebimas „lyderystės deficitas“. Ir tai yra susiję su vis didesnė nuostabą keliančiu socialdemokratų elgesiu ir jų laikysena. Tai nėra kritikos žodžiai, taisusirūpinimo žodžiai.

Pastaruoju metu stebint socialdemokratų elgesį vis dažniau tenka ieškoti atsakymo į klausimą, ką toks elgesys reiškia – ar tai sąmoningas ir suplanuotas chaosas, ar objektivus vidinės chaotiskos būklės atspindys. Kaip pavyzdži galima prisiminti ir Vilniaus miesto valdančiosios koalicijos sudarymą – stebėdamas socialdemokratų elgesį vėl turi spėlioti, ką jis reiškia – ar vien tai, kad socialdemokratai bando kiek galima vėlesniam laikui nustumti pavaeinimą to faktą, kad A. Palleckis su keliais savo bendra-

žygiais pereis pas „paksininkus“, ar yra siekiama kito tikslu – sąmoningo stūmimo į savivaldybės krizę, kai per pirmuosius mero rinkimus dėl socialdemokratų blaškymosi nebus sudaryta jokia koalicija ir nebus išrinktas joks meras, kad po to būtų galima skelbt miesto „gelbėjimo“ planus, sudarant koalicijas be jokių moralės kriterijų ar kitokiu skrupulu.

Socialdemokratai tampa vis sunkiau prognozuojama partija. Chaosas prognozēmis nepasiduoda. Dėl to tenka tik apgailestauti. Galbūt tai tik laikino partijos „lyderystės deficit“ pasekmė, kuri išsišpręs per artimiausią partijos suvažiavimą. Turėkime tokios vilties. Nes be atsakingos valdžios lyderystės, kai vis dažniau norima, kad problemas išsispręstų savaime, valdžiai jū sprendime abejingai nedalyvaujant, valstybėje ir randasi vis daugiau chaoso.

Chaosas tampa ir permanentiniu Seimo bruožu. Bet geriau parlamentinis chaosas, ieškant problemų sprendimo, ir chaotiška tiesos pieška, negu ciniškas kitų institucijų abejingumas.

Seimas lieka vienintelė institucija, kur dar galima ieškoti svarbiausių valstybės problemų sprendimo. Tam reikia atsakomybės. Jeigu to nedemonstruoja valdančioji koalicija, dar nereiškia, kad atskirais klausimais Seime negali susiburti vienkartinė parlamentinės „nevengiančiųjų atsakomybės“ dauguma. Dėsime pastangas, kad to matytusi dažniau. Politinės konsultacijos turi tapti šio Seimo kasdienybė, o ne vien tik reta išimtimi. Tai reiškia, kad žymiai daugiau darbo turi būti atlanka už Seimo salės ribų, kad salėje būtų mažiau chaoso. Tai taip pat reiškia, kad valdančiai koalicijai teks parodyti, jog Seime gali būti priimami sprendimai, kuriems valdančioji dauguma nepritaria. Dabar daugiausia chaoso sukelia valdančiosios koalicijos pastangos, pasinaudojant įvairiausiomis procedūromis, stabdyti Seime priėmimą tokį sprendimą, kuriems jie, būdami parlamentinėje mažumoje, nepritaria, bet kuriems pritaria likusieji Seimo nariai. Jū, žinia, yra dauguma.

Ivykiai, komentarai

Kijeve vėl perversmas?

Politinė padėtis Ukrainoje pasiekė beveik virimo temperatūrą. Kone šimtai tūkstančių žmonių vėl užplūdo centrines Kijevo aikštės ir gatves. Praėjusi savaitgalį demonstravo prezidento Viktoro Juščenkos „oranžinės revoliucijos“ ir prorusiškos premjero Viktoro Janukovičiaus šalininkai. Prorusiškų Ukrainos jėgų pyktyj sukėlė prezidento V. Juščenkos ašikios užuominos apie galimą Aukščiausiosios Rados (parlamento) paleidimą ir ketinimą paskelbti pirmalaikius rinkimus. Pasak prezidento, dabartinės Rados struktūra nebeatitinka Konstitucijos nuostatų, todėl nėra kitos išeities, kaip priešlaikiniai rinkimai. Ši V. Juščenkos pareiškimą iššaukė tai, kad premjeras V. Janukovičius ir jo prorusiška Regionų partija ēmė viliojti, o atvirai sakant, nusipirkti parlamentarus iš kitų frakcijų. O V. Janukovičius tam dalykui pinigų turi, nes jis remia turtinių Rytų Ukrainos pramonės ir verslo oligarchai.

V. Janukovičiaus pagrindinis tikslas – suformuoti 300 parlamento narių daugumą ir tokiu būdu keisti nepalankius prorusiškos jėgoms Konstitucijos straipsnius. Jeigu dar prieš porą mėnesių pavyko šiaip taip sulipdyti vadinamają parlamento antikrizinę koaliciją, tai dabar V. Janukovičius ir Regionų partija jau beveik sukūrė Nacionalinės vienybės koaliciją, kurioje dominuoja prorusiškosios jėgos. Dabartinės daugumos, kurią Aukščiausioje Radoje sudaro Regionų partijos nariai, komunistai ir socialistai, nuostatos faktiškai nesiskiria. Panašiai kaip ir Lietuvoje, Ukrainos socialistai ir „regionininkai“ tėra buvę sovietiniai nomenklaturininkai. V. Janukovičius faktiškai prisivilioja dabar opozicijoje esančių parlamentinių frakcijų narius žadėdamas jiems gerai apmokinamas pareigas valstybės tarnyboje, parlamento komitetų vadovų postus ir t.t. Ukrainos demokratinėje spaudoje, kuriuos dar nespėjo ar nesugebėjo nupirkti „regionininkai“ ir komunistai, ja buvo paskelbta už kiek tūkstančių dolerių ar net milijonų eurų nuperkami opozicinių frakcijų parlamentarai. Vien tik paskutinėmis dienomis į V. Janukovičiaus formuojamą „Nacionalinės vienybės“ koaliciją perėjo aštuoni Ukrainos verslininkų ir pramonininkų partijos nariai, aštuoni Julijos Tymošenkos bloko ir net keli proreidentinės „Mūsų Ukrai-

nos“ partijos frakcijos nariai.

Prezidentas V. Juščenka teigia, kad daugumos parlamentinė koalicija gali būti formuojama tikai frakcijų pagrindu. Beje, taip išrota ir Ukrainos Konstitucijoje. Be to, pagrindiniame šalies įstatyme skelbiama, jog parlamentinės partijos daugumos koaliciją privaloma suformuoti praėjus mėnesiui po pirmojo parlamento posėdžio. Tačiau dabar po pirmojo posėdžio praėjo daugiau nei aštuoni mėnesiai.

Taigi aišku viena: prorusiškajam premjerui V. Janukovičiu ir jo šalininkams prezidentas V. Juščenka yra tarisi rakštis, stabdanti jų prorusišką politiką. Todėl ir buvo „reformuota“ Konstitucija ir prezidentas nebegavo teisės sudaryti vyriausybę. Tiesa, jam buvo palikta teisė teiktis parlamentui tvirtinti užsienio reikalų ir gynybos ministru kandidatūras. Tačiau parlamentas net du kartus atmetė prezidento pasiūlytą Vladimiro Obryzkos kandidatūrą į užsienio reikalų ministro postą. V. Obryzka yra ašikiai provakarietiskas Ukrainos politikas, ne kartą atvirai kalbėjės apie imperinius Rusijos kėslus paversti Ukrainą Maskvos marionete. Užtat naujuoju Ukrainos užsienio reikalų ministru Aukščiausioji Rada patvirtino sparčiai karjeros laiptais kopiantį 32 metų politiką Artemiją Jaceniuką. Jis pirmajame savo pareiškime pirmiausia paminėjo „glaudžius ryšius su Rusijos Federaciją“ ir tik po to užsiminė apie integravimą į Europą. Naujuoju Ukrainos ekonomikos ministru patvirtintas Anatolijus Kinachas – irgi „savas“ žmogus, 2001–2002 metais, prezidento Leonido Kučmos valdymo laikais, vadovavęs Ukrainos vyriausybei.

Apskritai Ukrainos politinė padėtis nepaprastai įtempita ir bet kada gali virsti gilia krize. Prezidento šalininkai reikalauja skelbt pirmalaikius rinkimus. Jeigu prezidentas V. Juščenka ir paskelbtą dekretą dėl parlamento paleidimo ir priešlaikinių rinkimų, tai vargu ar premjero šalininkai sutiktų tai padaryti. V. Janukovičiaus diriguojama parlamente dauguma paskelbė, jog apie pirmalaikius rinkimus negali būti ir kalbos. Todėl neatsitiktinai vėl pasigirdo kalbų apie galimą Ukrainos skilimą į provakarietiskają Vakarų Ukrainą ir prorusišką Rytų Ukrainą.

Jonas BALNIKAS



Pabaiga.

Pradžia Nr. 12 (747)

Sovietinės žvalgybos Kau-
no rezidentūroje niekada ne-
dirbo daugiau kaip 1–2 žval-
gybos darbuotojai (trečiaja-
me dešimtmetyje 3–4 darbuo-
tojai). Buvo renkama infor-
macija apie Lenkiją, Vokieti-
ją ir Skandinavijos šalis. Dar-
bas čia buvo pagalbinio pobū-
džio ir teikiama informacija
retai pranešama Sovietų sā-
jungos vadovams. Ypatingas
dėmesys buvo skiriamas Ry-
gos rezidentūrai (Latvijoje
rezidentūra buvo ir Liepojo-
je), nes čia buvo kitų šalių
žvalgybų Baltijos šalyse cent-
rai. Rigoje vyko susitikimai
su agentūra, kuri veikė greti-
mose šalyse. 1938 m. į Kauną
atvykės naujas rezidentas
Sergejus Roditelevas (Roma-
nas), g. 1903 m., iki tol irgi
darbavosi Rigoje (1935 m.
gegužę–1937 m. rugpjūtį) bei
Taline (1937–1938 m.). Tai
nebuvo paslaptis lietuvių
slaptojioms tarnyboms. Kaip
teigė pats rezidentas, „vietinių
„trepsėtojų“ (sekliu, – A. A.) pagyvėjimą sukelė man-
no netolima žvalgybinė praei-
tis Rigoje ir Revelyje /.../.
Matyt, lietuvių policija laiko
mane svarbia persona. Ji dar
nesutiko tokį nenuilstančių
gastrolierių po Baltijos šalių
sostines“. Kauno miesto vice-
burmistras S. Rusteika tiesiai
pasakė tariamam diplomatu: „
Jūs ne tikras sekretorius, o
GPU atstovas. Neprieštaraui-
kite, aš – senas žvirblis ir ma-
nės neapgaus“. S. Roditelevas
Kaune rezidentu buvo
1938 m. vasarą–1939 m. Jau
po kelių mėnesių darbo,
1938 m. gegužę S. Roditelevas
buvo iškiestas į Maskvą
„konsultacijų“. Jam įsakyta
parengti analitinę pažymą
apie Lietuvos vidaus ir užsien-
nio padėtį. 1938 m. birželio
9 d. rezidentą priėmė pats
NKVD liaudies komisaras N. Ježovas ir kartu apsvarstė
žvalgybinius reikalus.

1938 m. iš Maskvos įsak-
mė nurodyta – verbuoti poli-
tiškai aktyvią agentūrą, kuri
galėtų pakreipti politinius įvy-
kius. Sovietinio rezidento
Kaune S. Roditelevo 1938 m.
rugsėjo mén. laiškas liudija:
„Mes numatėme stambios
politinės agentūros, kuri čia
mums darytų reikalingą poli-
tišką, sukūrimo priemones.
Bet paskutiniu laiku remda-
masis jūsų laiškais padariau
išvadą, kad numatytais ver-
buoti dideles figūras Jūs nori-
te paversti paprastais agen-
tais informatoriais /.../. Mano
santykiai su jais šiuo metu su-
siklostė tokie, kad aš, forma-
liai neverbuodamas, galiu
kalbėtis su jais bet kokiais
politiniais klausimais /.../. Iš
Užsienio reikalų liaudies ko-

misariato pasiuntinybė gavo
specialų M. M Litvinovo nu-
rodymą: „Nevesti jokių po-
kalbių apie Sovietų sąjungos–Lietuvos santykius /.../. Galbūt šalies interesu la-
bui iš tikrujų atsisakyti nuo
bet kokio aktyvumo Lietuvoje, bet kam tuomet mums įta-
kingi žmonės. Orientuokimės
i agentą vidutinioką. Tik in-
formuojame, bet nedarysime
politikos“. Nors Maskva ir leid-
o suprasti, kad į klausimus
nebus atsakyta, rezidentūra
savo darbą tėsė. S. Roditelevas
parinktus kandidatus vadino slapyvardžiais – Sedoj
(Žilius), Byvýj (Buves),
Blondinas, Pionierius, todėl
ne visi jie iki šiol išaiškinti.

Vienu iš jų buvo numatytas
tuometinis Kauno bur-
mistras, vėliau – paskutinis
Lietuvos vyriausybės vadovas
Antanas Merkys, rezidento
vadintas Žiliumi. Iš agento K-
3 gavės reikalingą informaciją
apie A. Merkį, rezidentas Romanas jam atsiuntė kvietimą
aplankysti Maskvą. A. Merkys išvažiavo į Maskvą
(1938 m. liepos 22–28 d.), bet
čia laiku nespėta surengti spe-
cialaus sutikimo ir jis nebuvo
užverbuotas. Tokie metodai
ir verbavimo (sėkmindo ar
nesėkmindo) mastai nebuvo
atsitiktiniai. Tokie nurody-
mai buvo duoti visiems Baltijos
šalyse veikusiems sovietinės
žvalgybos rezidentams. Tai
liudija ir Estijoje veikusio
rezidento iš Maskvos 1939 m.
lapkričio 25 d. gautas laiškas:
„Jums būtina visapusi-
kai plėsti šiose sferose (īta-
kingų politinių veikėjų ir vy-
riausybės narių, – A. A.) pa-
žintis. Tirti šiuos žmones ir
po to ryžtingai imtis verba-
vimo siekiant įdiegti agentū-
rą visuomeniniuose ir vy-
riausybiniuose sluoksniuose.
Be to, Jums reikia iš-
spręsti stambų figūrų iš vi-
suomeninės, politinės, ko-
mercinės bei diplomatinės
aplinkos verbavimo klausimą,
numatant permesti mū-
sų darbui į Prancūziją ir
Angliją“. Kartu su laiškais iš
Maskvos „operatyviniam
darbui paremti“ buvo atsiusta
keturios dėžutės ikros, 10
litrų degtinės ir 35 pakeliai pa-
pirosų. Tai nepadėjo.

Dėl dažnos rezidentų kai-
tos 1938–1939 m. prarasta
daug vertingų agentų. Pavyz-
džiui, iki tol Talino rezidentū-
ra turėjo 16 agentų; itin ver-
tingą agentą nustatytą Aleksandrą Metą (Mett) (L-
23); Vokietijos pilietį Nikolajų Šedlichą, 1932 m. užver-
buotą kaip agentas L-29 (mi-
re 1936 m.); mokytoją J. Vich-

rovą (L-62), 1932 m. užver-
buotą trockistams sekti; Ge-
orgijų Dorochovą (L-32), 1932 m. užverbuotą „ROVS“
organizacijai sekti; Adolfą Idolį (Idol) (L-41), 1933 m.
užverbuotą vokiečių jauniuo-
mų organizacijos vadovą,
nacionalsocialistą; generolą
Borisą Engelgartą (Engel-
gardt) (L-42), „ROVS“ orga-
nizacijos Estijoje vadovą (už-
verbuotas agento L-29 – ta-
riamo vokiečių žvalgybos re-
zidento, bet iki 1936 m. teikė
dezinformaciją); agentę ver-
buotą Olgą Pumą (Pumm) (L-61, TVO-TRIBI); Narvos
ROVS vadovą generolą Vas-
ilkovskį (L-60, Diadia), už-
verbuotą 1933 m.; geležinke-
lio kuopos vadą Janą Pedeją
(Pedej) (I-127); Vokietijos
pasiuntinybės Taline sekreto-
rių Hansą Varlichą (Varlich)
(Sekretorius); Tartu proku-
roro sekretoriaus padėjėją
A. Bekerį (Prokuroras), 1929 m.
užverbuotą teikti ži-
nias apie perbėgelius ir t.t. Be-
to, Leningrado NKVD 3 sky-
rius savo žinioje turėjo dar
šešis vertingus agentus: 1935 m.
užverbuotą Narvos karinių įtvirtinimų statybos
vadovą kapitoną, slapyvardžiu Oneginas; 1936 m.
užverbuotą Estijos konsulato
Leningrade vicekondu, es-
tų žvalgybos rezidentą slapy-
vardžiu Ivanovas ir kt!

Baltijos valstybės buvo ir
sovietinės žvalgybos trampili-
nu šuoliu į Vokietiją. Kauno
rezidentūros vadovas S. Ro-
ditelevas per agentą Dainį už-
verbavo ir Rytpūsių gauleite-
rio Ericho Kocho (Koch) sek-
retoriato darbuotoją, slapy-
vardžiu Liukas.

Sovietinės rezidentūros
veiklos metodai buvo stan-
dartiniai, bet patikimi. Kaip
matyti iš dokumentų, reziden-
tas nuolat papildydavo abécélinę agentūros praneši-
muose minimų asmenų kartoteką, tačiau pats nelaikyda-
vo jokios gaunamos informa-
cinių medžiagos – viską per-
siūsdavo į Maskvą. 1939 m.
spalio 8 d. rezidentui į Taliną
išsiustoje instrukcijoje nuro-
doma: „Telegramas mums
siuskite šiuo adresu: „Mask-
va, NKID (Narodnyj komisari-
at inostrannych del – Užsienio
reikalų liaudies komisariatas, – A. A.). Mes siunčia-
me – Talinas, Polpred (Igalio-
tasis atstovas, – A. A.). /.../ Su
kiekvienu laišku siuskite
mums šalies politinės ir eko-
nominiės padėties apžvalgas
apie gyventojų nuotaikas,
ekonominę būklę, vyriausybė-
nių, pramoninių, prekybinių
sluoksnių ir inteligentijos

Dr. Arvydas ANUŠAUSKAS

20 amžiaus slaptieji archyvai

jog kuriant Lietuvos saugumo
tarnybą viskas pradėta tučio-
je vietoje, neturint nė vieno
patyrusio darbuotojo. Per du
dešimtmecius valstybės sau-
gumo tarnyba virto to meto
Vakarų Europos standartus
atitinkančia įstaiga, sukurtą
pačios Lietuvos pastangomis,
remiantis jos piliečių gera ar
bloga išmintimi. Didžuliai
nuopelnai kuriant ir stipri-
nant Lietuvos valstybės sau-
gumo tarnybą yra tų žmonių,
kurių likimas vėliau susiklos-
tė itin tragiskai arba ilgą lai-
ką jų nuopelnai buvo užmiršti.
Tai – Jonas Žilinskas, Mi-
kalojus Lipčius (ištremtas žu-
vo Sibire), Augustinas Povi-
laitis (sušaudytas), Pavlas La-
šas-Spiridonovas (žuvo kalė-
jime), Jonas Statkus, Juozas Budrys ir daugelis kitų
pirmųjų Lietuvos slaptųjų tar-
nybų darbuotoju.

Seni metodai naujomis sąlygomis

Rusijos specialiosios tar-
nybos visada turėjo pomėgi
nesiafiuoti ir naudotis antra-
eilii ar trečiaeilių veikėjų, ku-
rie gali slėptis šešelyje, pa-
slaugomis. Rusijos specialių-
jų tarnybų reali įtaka nemato-
ma. Kad ji būtų nematoma
yra surasti tarpininkai. Ir da-
bár tarp Rusijos specialiųjų
tarnybų taikomų priemonių
yra ir pakančiamai konserva-
tyvių patikrintų metodų, bet
neatsisakoma ir modernes-
nių – kaip psichologinės
operacijos, ypač tada, kai įvy-
kiai pradeda būti nebekont-
roliuojami.

R. Pakso prezidentinio
skandalo metu Lietuvoje per
tris savaites pasirodė daugiau
kaip 500 straipsnių, kurių
dauguma skirti situacijai Lie-
tuvos nušvesti. Bet yra ne
viena publikacija, kuriose ga-
lima ižvelgti psichologinių
operacijų elementų, kuomet
kuriamas informacinis triukš-
mas, kai papildoma prane-
šimais bandoma pridengti
vieną ar kitą svarbų įvykių.
KGB 1959 m. sukūrė dezin-
formacijų skyrių („aktyvių
priemonių“), kurių naudojosi
informacijos šaltinio pa-
keitimo metodu (pavyzdžiui,
informacija pirmiausia
pasirodydavo kur nors
Vakaruose praktikuojančių
žurnalistų straipsniuose
(dar pamename planą skelbt-
i dezinformaciją Londone
apie Lietuvos politikus). Bu-
vo kuriami ir „tylūs falsifika-
tai“, kuriuos suinteresuoti
asmenys konfidencialiai ro-
dydavo žurnalistams ar politi-
kams. Be abejonių, pri-
dengtais grivų „slaptai“ ir
„visiškai slaptai“.

(keliamas į 5 psl.)



Tautos dvasios žadintojas

(atkelta iš 1 psl.)

Netrukus jis tapo svarbiausiu Lietuvos religinių ir pilietinių teisių sajūdžio šaukliu. „LKB kroniką“ 1972–1983 m. redagavo ir leido kunigas Sigitas Tamkevičius, oji suėmus – kunigas Jonas Boruta. „LKB kronika“ buvo labai populiaru, tačiau vien šio laikrašcio jau nepakako. Lietuvai reikėjo dar vieno. Netrukus atsirado „Aušra“. Kunigas Pranas Račiūnas paraše įžanginį straipsnį apie vyskupą Motiejų Valančių ir įdavė jį kunigui Sigitui Tamkevičiui. 1975 m. spalį išėjo naujas katalikiškos pakraipos leidinys „Aušra“. Tai – „LKB kronikos“ tēsinys. Jos leidėjai prisimena ir geru žodžiu pamini dvi drąsias Simno parapijos moteris – Julytę ir Genutę. Išspausdintus „Aušros“ numerius jos nuveždavo į Kybartus, o iš šio miestelio per patikimus žmones laikraštis pasklisdavo po Lietuvą.

Kai laikraštis pateko į kunigo L.Kunevičiaus rankas, jis keletą kartų atidžiai ji perskaitė, kone atmintinai išmoko visa, kas ten parašyta, o lūpos kartojo: „Nepasiduoti“, „Kelti“, „Budinti“.

„Aušros“ redaktorius

Kunigaudamas Lazdijų r., Būdvietyje, L.Kunevičius prisimė atsakingas ir garbingas pareigas – redaguoti „Aušrą“. Išties šios veiklos jį papraše kunigas S.Tamkevičius, motyuodamas, kad redaguoti du leidinius – „LKB kroniką“ ir „Aušrą“ jam per daug. Kunigas L.Kunevičius sutiko.

KGB ilgai negalėjo nustatyti, kas leidžia „LKB kroniką“ ir „Aušrą“. 1977 m. vasario 16 d. „Aušrą“ redagavo jau kunigas L.Kunevičius. Bendraminčiai padėjo kuo galėdami, tad laikraštis pasiekdavo skaitytojų laiku. Istorikai, besidomintys spaudiniai, dabar pažymi, kad né viena sovietinė respublika neturėjo tokios gausios pogrindžio spaudos, kaip Lietuva. Vienu metu buvo leidžama net 13 pavadinimų leidinių. Per devynerius tarnystės metus Būdvietyje kunigas L.Kunevičius parenge ir išleido daugiau kaip 30 „Aušros“ numerių.

Dar viena parapija, ši kartą – Suvalkijoje, laukė kunigo L.Kunevičiaus. Tai Šakių r. esanti Lukšių bažnyčia. Iškiili, prigludusi prie Siesarties upės, ji pakvietė kunigą į ramybės užutékį. Miestelis nedidelis ir žmonės malonūs. Jo

istorijoje įrašytas kunigo, švietėjo Antano Tatarės vardas; kadaise miestelio pradžios mokykloje mokėsi tautos patriarchas Jonas Basanavičius. Tad apmāstymams ir prisiminimams čia buvo daug erdvės. Ir iš Lukšių į Lietuvą, o vėliau ir į platuji pasaulį skriejo L.Kunevičiaus redaguoja „Aušra“.

Sulaukė Atgimimo aušros

Atgimimo Sajūdžio kleboną L.Kunevičių įtraukė į visuomeninės veiklos sūkurį. Jis išrinktas Sajūdžio Lukšių skyriaus tarybos nariu, Lietuvos Sajūdžio pirmojo suvažiavimo delegatu. Kaip aktyvų „Caritas“ bendradarbių kunigas Robertas Grigas jį apibūdino taip: „Tai labai būdinga Lietuvai, Bažnyčiai ir kultūrai asmenybė: daukantiškas kulkumas, tylumas, dalykiška pastoracija, aiškus, „tvirtai sureštas“ mąstymas, atispindintis, beje, ir kūryboje.“

Paskutines savo gyvenimo dienas kunigas leido Alytuje. Pablogėjus sveikatai iš Lukšių parapijos išėjo ir grįžo į Dzūkiją. Savo tarnystę tėsė Alytaus Šv. Angelų Sargų bažnyčioje. 1994 m. vasario 28 d. atlaikės šv. Mišas, kunigas lėtai išėjo, peržengė klebonijos slenkstį. Ant slenkstio jis pasitiko mirties Angelas ir išsivedė į Amžinają Aušrą... Palaidotas savo jaunystės bažnyčios šventoriuje.

P.S. „Amžinasis mano ilgesys“ – taip vadinas kunigo Liogino Kunevičiaus eilėraščiu ir prozos knyga. Joje sudėti ir šioms dienoms aktualių straipsniai – „Ar reikalangi Lietuvai vaikų namai?“, „Žmogaus išaukštinimo kelias“, „Didžiojo ganytojo metai“ ir kiti. Jie padės rasti atsakymą ieškantiesiems tiesos, konfliktojantiesiems su savo sąžine. Tačiau didesnę knygą dalį sudaro eilėraščiai. Jų tematiką nusako pavadinimai: „Lietuva“, „Gimtojo miesto sodai“, „Amžinasis mano ilgesys“, „Motinai Marijai“, „Kur tu, žmogau, be Dievo?“ ir kiti.

*Džiaugsminga Velykų giesmė
jau vėl skrenda
Per visą pasaulį
galingu skrydžiu
Ir mena mums Kristaus
ji pergalę šventą,
Didžiausią iš pergalų
žemės didžių.
(L.Kunevičius „Velykinė giesmė“)
Parengė
Aušra ŠUOPYTĖ*

Malonus pobūvis

Kovo 22 d. Marijampolės kraštotoyros muziejaus parodų salėje moksleiviai bendravo su buvusiais tremtiniais, politiniais kalinių, Laisvės kovų dalyviais, patyrusiais Sibiro badą ir šaltį, artimųjų ir draugų netekti, bet nepalūšiai, su žvalia ugnele akyse. Renginį organizavo Tauro apygardos partizanų muziejaus darbuotojai ir buvusių politinė kalinė Alva Sidaravičienė.

Marijampolės moksleivių kūrybos centro kraštotoyros būrelio narai, vadovaujami kraštotorininko mokytojo Zigmanto Virdinskio, gausiam žiūrovų būriui parodė įspūdingą, jaudinančią kompoziciją tremties ir Laisvės kovos tema.

Su jauduliu, nuoširdžiai susirinkusieji klausėsi jaunųjų moksleivių atliekamų tolimos

jaunystės dainų: „Mažam kambarėly“, „Oi neverk, motušèle“, „Ešelonų broliai, ešelonų sesės“, „Kad ne auksinės vasaros“, „Pavasarių paukščiai į téviškę grįžta“, „Leiskit į tévynę“ ir kitų.

Kraštotorininkai susirinkusieji buvusiems tremtiniams, politiniam kaliniams, kurių tremties prisiminimus užrašinėjo, įteikė

po pavasarinių žiedą.

Už nuoširdžią programą moksleiviams, jų nepavargstantciams vadovui, beje, kartu su žmona išleidusiam net keturiolika tremtinį ir mokytojų prisiminimų knygų, padėkojo istorikas Jonas Gustaitis ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos Marijampolės apskrities koordinatorius Vytautas Raibikis. „Atrodė, kad dainuoja ne jūs, mergaitės, o mes pačios savo jaunystėje, tik jūs balais, – jaudindamas sakė buvusi partizanė Marija Gražulienė. Prisiminimais apie Laisvės kovą dalyvius dalijosi buvusių partizanų ryšininkė Aldona Vilutienė. Buvo skaitoma patriotinė poezija.

Algimantas LELEŠIUS
Autoriaus nuotraukos



Mokytojas kraštotorininkas Zigmantas Virdinskas



Montažo dalyvės

20 amžiaus slaptieji archyvai

(atkelta iš 4 psl.)

Psichologinėms operacijoms naudojami praeities simboliai, susieti su dabartiniems sąlygomis išgyvenamu patyrimu (KGB, komunistų partijos, sovietų valdžios įvaizdžiai). GRU ir FSB metodams galima priskirti: naujodimas žinomai melagingų duomenų (gandų), daugia-kartinis naujodimas tų pačių pavardžių neigiamame kontekste, klausytojo dėmesio nukreipimas į neesminės smulkmenas.

Anot specialistų, Rusijos psichologinių karų ekspertų atrinkinėja net žodžius, kurie

aprašo situaciją („začistka“ Čečénijoje). Ir tai akivaizdu interneto tinklalapiuose skaitant Lietuvoje kruvinus pėdsakus palikusių NKVD viadaus kariuomenės dalinių ir jų dabartinių perėmėjų istoriją – pavyzdžiui, Kaliningrade dislokuoto vidaus kariuomenės dalinio oficialioje istorijoje baudžiamosios operacijos Lietuvoje 1944–1953 metais vadinamos „valymais“ – „začistka“, partizanai – teroristais. Bet mes laisvi ir, atrodo, nesvarbu, ką ten apie mus galvoja ir rašo. Taip. Esame laisvi, nors ir ne per geriausiai vairuojamiai. Neapsigau-

kime. Mes turime pagrindo ir toliau atidžiai stebeti, kas vyksta kaimyninėse šalyse, nes pagrindinis dalykas, kurį gynėme ir turime ginti – tai laisvė. Anot Lietuvos diplomatijos patriarcho Kazio Balučio, „laisvė yra didis dalykas. Be jo kaip be saulės niekas neaugia, niekas negerėja, viskas skursta. Žmonės su laisve – tai nelyginant pavasaris, kuomet viskas dygsta, auga, žydi ir vėliau vaisius duoda... Laisvė tautos gyvenime yra tas pats, kas yra mielės tešloj. Kaip neiškepsi gero pyrago be mielių, taip negali pagerinti žmonių gyvenimo be laisvės.“



Mūsų šeima: tėvelis – karių techninių dalinių kapitonas, Vytauto Didžiojo universiteto Chemijos techninio fakulteto diplomantas, mama – farmaciniukė ir aš, mažamečiukė, 1941 m. birželio 14 d. buvome ištremti iš Lietuvos, iš Kauno. Tėveli nuo mūsų atskyrė Naujosios Vilnios stotyje ir su daugeliu kitų Lietuvos patriotų – šviesuomene, intelligentija – gyvuliniuose vagonuose išvežė į tolimą Sverdlovsko r. Gario miestą. Mudvi su mama atvežė į Altajaus kr. – Kamenį prie Obės. Ten mama dirbo tarybiname ūkyje „Borovo“, tačiau po 1,5 mėn. apkaltinta „sabotažu“ – atseit suorganizavo 27 tremties neišeiti į darbą, nuolat reiškė nepasitenkinimą esama sovietine santvarka bei gyre gyvenimą „buržuazinėje“ Lietuvoje – KGB darbuotojų buvo suimta ir išvežta į lagerį. Prasidėjo jos golgota iš lagerio į lagerį, vis pridedant kalinimo metų. Už tariamą atsisakymą įskusti nepaklusnių kalinę mokytoją Kuprenytę nuo Panevėžio, nors mama jos niekada nematė ir nepažinojo, bei bendradarbiauti su KGB jai buvo išmušti absoluciari viši dantys. Lageriuose praleido 13 metų, iš jų dalį ir Norilsko lageriuose.

1953 m. mirus Staliniui atsivėrė lagerių durys, tačiau liko tremties ir mama grįžti į Lietuvą leidimą gavotik 1956 m. Gaila, kad tėvelis dėl bado, šalčio, nepakeliamai sunkaus miško ruošos darbo, nuolatinių tardymų ir kankinimų nesulaukė išlaisvinimo dienos. Jis mirė 1942 m. balandžio 2 d. 1942 m. liepos 1 d., jau po tėvelio mirties, „Troika“ jį nuteisė dar 10 m. Vėliau paskelbė nuosprendį „sušaudyti“. Betgi sušaudyti jau nebebuvo ką... Tame lagerijoje karininkai buvo įkūrė slaptą „Lietuvių gelbėjimo komitetą“, tačiau atsirado išdavikų ir greitai LGK buvo likviduotas, nariai, reiškė priesiškumą ir neapykantą sovietų valdziai, sušaudyti. Taip žuvo Neprisklausomybės Akto signataras P. Dovydaitis, Valstybės tarybos narys V. Černeckis, 1924 m. vidaus reikalų ministras A. Endziulaitis, Lotynų-lietuvių kalbų žodyno sudarytojas 1925–1926 m., 1939–1940 m. švietimo ministras K. Jokantas, 1938–1940 Valstybės tarybos

pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Sutkus, 1925 m. vidaus reikalų ministras Z. Starkus ir daug kitų. Tame lagerijoje 1949 m. iš 2000 gyvų kalintų išliko tik 22! (S. Stainaitis, „Likimo vingiai“, 1992). Vėliau, 1956 m., visus sušaudytosius ir grįžusiuosius reabilitavo Rygos karinis tribunolas, bet be kaltės žuvu-

sakojo jau po tremties, 1957 m. Lietuvoje susitikusi su mumis.

Taigi 1941 m. rugpjūčio 23 d. apgyvendino mane, „priešų dukterį“, rusiškuose vaikų namuose. Kalbos nesupratau nė žodžio. Kadangi nebuvo nė vieno lietuvių, per smūgius ir patyčias turėjau pradėti bendrauti rusiškai. Iš

labai blogai. Buvome tiek alkani, jog valgydavome mums duotą prausimosi muilą, bulvių lupenas, o vasarą – žolę. Ypač skanūs buvo dobilių žiedai. Rusijos upių pakrantėse prikrauta daug spygliuočių sielių. Mes su stiklo gabaliuku gramdydavome sudžiūvius sakus ir valgydavome. Buvo baisu, kai kartą vaikai pievoje rado ir išrovė durnaropės šaknį. Pasirodo, ji saldi. Vaikai prisivalgė ir vakare, jau auklėms išėjus namo, kilo baisus triukšmas: augintiniai tapo nevaldomi – stumdė, dauzė baldus, trankėsi į sienas. Naktinė auklė iškvietė greitą medicinos pagalbą ir juos išvežė. Jau nu išbadėjusių vaikų organizmas buvo stipriai apnuodytas. Aš, laimei, tos šaknies nevalgiau.

Ziemos Sibire sausos ir labai šaltos. Aštuonerių metų mane leido į mokyklą. Mokykla buvo toli, o mūsų apavas – kiauriveltiniai ir „bovelinės“ kojinės. I mokyklą eidavome paeiliui, nes veltinių, kad ir kiau-

dinas ir vis „garbinom tévą“ Staliną. Apie šeimą neturėjau jokių žinių, ji buvo beveik išdilusi iš mano atminties. Žinojau: motina – tėvyné (bet, žinoma, ne Lietuva), o tévas – Stalinas. Atrodé, kad taip bus visada. Netikétai, nė žinia iš kur gavau „nepažistamos“ moters nuotrauką, adresuotą man. Iš nuotraukos į mane žiūrėjo jauna ir graži moteris baltu chalatu. Staiga lyg žaibas trenkė – pažinau savo mamą. Apie tai liudijo ir užrašas: „Mylimai dukrelei Gražinute nuo mamos“. Kur gyvena mano mama ir kodėl pati neatvažiavo, man niekas nepaaiškino. Su mamos nuotrauka nesiskyriau nei dieną, nei naktį, bet vis dėlto kažkas sugebėjo ją iš manęs pavogti. Tačiau gal po mėnesio einant su grupė pasivaikščioti kažkuo iš vaikų rado ir man atidavė per pusę perplėštą mamos nuotrauką. Daugiau su ja nesiskyriau.

Vaikų namuose mus mokė įvairių darbų, virtuvėje padėjome lupti daržoves. Tai buvo laimė, nes galėjome iki soties prisivalgtyi luppenų. Plovėme grindis, ravėjome daržus. Kartą gavau užduotį: anglimi kūrenamu lygintuvu išlyginti visų vaikų kelnaites ir marškinėlius. Kiek mūsų buvo, nežinau, gal 40–50 vaikų našlaičių. Sie vaikų namai buvo įsteigti 1937 m. Mano numeris registracijos žurnale – 232. 1948 m. juos uždarė.

1946 m. Justo Paleckio iniciatyva buvo suorganizuotos penkios ekspedicijos nuo pat Šiaurės Ledžiūrio į Lietuvą parvežti vaikus našlaičius. I tų laimingų būrių papuoliui ir aš. Taip grįžau į Kauną pas močiutę visiška „rusiukė“, nes per penkerius metus negirdėdama lietuvių kalbos visiškai ją pamiršau. Bet močiutė mane nuvedė į lietuvių mokyklos antrą klasę. Kadangi visoje SSRS mokymo programma buvo vienoda, aš greitai išmokau lietuviškai. Sékmagai mokiausi toliau. Baigiau Vilniaus universiteto Biologijos fakultetą, įgijau biochemikės specialybę, o kadangi buvau įsigijusi spec. vidurinį medicininį išsilavinimą, gavau Sveikatos ministrės paskyrimą dirbtui „Raudonojo Kryžiaus“ tuberkuliozės sanatorijoje laboratorijos vedėja. Ten išdirbau 28 metus.

Tremties byloje radau bausiabsurdiską faktą: mane, penkerių metų vaiką, buvo apkaltinė socialiai pavojingu elementu! Vėliau, aišku, reabilitavo, kaip nekaltais nukentėjusią. Taigi atimta normali vaikystė, suluošintas gyvenimas. Tokią vaikystės dalią teko išgyventi mūsų kartai.

Gražina Jolanta Gineitytė
GERULSKIENĖ



Kapitono Juozo Gineičio žmona Vanda



Lietuvos kariuomenės kapitonas Juozas Gineitis



Gražina Jolanta Gineitytė su močiute 1948 m.

siesiems to jau neberekėjo... 2001 m. lapkričio 20 d. LGGRT centras kpt. Juozui Gineičiui pripažino Laisvės kovų dalyvio statusą (po mirties). 1990 m. rugpjūčio 9 d. aš, jo duktė, nuvežiau į lagerio zonoje pastačiau kryžių – pagarbos ženklą tėveliu ir vieniams ten likusiems Amžinajoj poilsio.

Penkerių metų likusių vieną mane tévų pažystama ponai Poželienė privalėjo nuvežti į Kamenio vaikų namus Nr. 3. Man tai buvo baisi trauma. Mano riksma ji girdėjo vieną gyvenimą, nes pati buvo trijų vaikų motina. Tai ji papa-



Gražina Jolanta Gerulskienė (sėdi) su LPKTS Kauno filialo socialine darbuotoja Gražina Daukšiene

pradžių ten gyvenantys tremtiniai, intelligentų šeimos, su kuriomis mūsų tévai bendrauvo Lietuvoje, dar lankė mane, atnešdavo šiokio tokio maisto. Tačiau esant KGB įsakymui mane nutautinti ir išsauginti lojaliai sovietų santvarai, lankymai buvo uždrausti. Jau vyko karas. Maitino mus rū, visiems neužteko. Man mokslas sekési. Nežinau kokiui būdu, bet iš Gražinos Gineitytės tapau Grania Dineikaite (tokia pavarde man buvo išduotas dviejų klasių baimingo dokumentas).

Gyvenimas teko savaga. Grupėje susėdė deklamavome eilėraščius, dainavome



2007 m. balandžio 6 d.

Tremtinys

Nr. 13 (747)

7

Žinios iš Seimo

Grasinama priešlaikiniai rinkimai

(atkelta iš 3 psl.)

Tėvynės sajungos pirminkas Andrius Kubilius pareiškė, kad tikėjosi kitokio Socialdemokratų partijos prezidiumo atsakymo į Tėvynės sajungos pateiktus klausimus, kaip valdančioji koalicija ruošiasi kovoti su parlamentinio tyrimo metu atskleista korupcija aukščiausiu politiniu lygiu.

Andrius Kubilius mano, kad socialdemokratai vargu ar patys tiki priešlaikinių rinkimų tikroviškumu: "Ši socialdemokratų pasiūlymą vertinčiai greičiau kaip norą pagasdinti Darbo partiją, kad ši mažiau brangintųsi prieš atsiduodama socialdemokratams, arba kaip nors nukreipti visuomenės dėmesį nuo sunkiai paaiškinamo socialdemokratų nenoro kovoti su korupcija. Jeigu G. Kirkilas nuoširdžiai siektų neeilinių rinkimų, tai elgtusi kaip buvęs Vokietijos kancleris G. Šroderis, kuris, siekdamas neeilinių Bundestago rinkimų, pats prašė, kad parlamentas jo Vyriausybei pareikštų nepasitikėjimą."

Kovo 20 d. priimtame paraiškime Tėvynės sajunga subejojo galimybė toliau remti mažumos Vyriausybę, jei socialdemokratai nepareikš aiškaus požiūrio dėl šių pastaruoju metu iškilusių klaušimų. TS prezidiumo pareiškime socialdemokratų klaušima:

- Ar igyvendinsite Seimo patvirtintose išvadose pateiktas nuostatas dėl būtinų permainų VSD?

- Ar manote, kad Arvydas Pocius ir toliau gali vadovauti vienai svarbiausių Lietuvos saugumą užtikrinančių institucijų?

- Ar nekelia susirūpinimo išvadose pateikti faktai dėl aukščių valstybės pareigūnų korupcijos, taip pat ir susijos su įtakos žiniasklaidos papirkimu, siekiant tiems pareigūnams bei juos maitinantioms įtakos struktūroms palankaus "VSD bylos" nušvietimo?

- Ar sutiksite, kad Seime būtų atliekamas parlamentinis korupcijos reiškinio žiniasklaidoje tyrimas ir būtų ieškoma efektyvių būdų šiai

problemai spręsti?

- Ar sieksite, kad VSD vadovybė pateiktų jo veiklą prižiurinčiam Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui analitines pažymas, susijusias su aukštų valstybės pareigūnų korupcinių ryšiais?

- Ar Seimo NSGK paviesintuose Lietuvos kontržvalgybininkų liudijimuose minimas buvęs Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška, palaikės akivaizdžiai jo kompetencijos ribas viršijusius ir valstybės pareigūno statuso neatitinkančius ryšius su galimai Rusijos specialiųjų tarnybų interesus atstovaujančios bendrovės vadovu, ir toliau dirbs socialdemokratų deleguoto ministro pirmininko patarėju strateginiuose valstybės klausimais?

- Ar sutiksite nedelsiant realizuoti ankstesniuose susitarimuose fiksuočią, bet vis dar neigyvendintą nuostatą, kad prie STT būtų įkurtas specialus padalinys, kuris prižiūrėtu politinių partijų ir rinkinių kampanijų finansus?

Ingrida VĖGELEYTĖ

Skelbimai

Balandžio 9 d. (pirmadienį) 12 val. Klaipėdos Marijos Takiros Karalienės bažnyčioje (Rumpiškės g.) bus aukojamos šv. Mišios už 1947 m. balandžio 9 d. Pušinių k., Plungės r., žuvusius Žemaičių apygardos partizanų štabo pareigūnus: plk. Kazimierą Antanavičių, kpt. Povilą Antanavičių ir policijos vachmistrą Kasparą Malakauską. 13.30 val. Klaipėdos Lébartų kapinėse bus pagerbtas žuvusiuju atminimas.

Balandžio 14 d. (šeštadienį) 10 val. Varėnos kultūros centre (J. Basanavičiaus g. 17) įvyks LPKTS Varėnos filialo atlaidas rinkiminis susirinkimas. Registracija nuo 9 val. Turekite nario pažymėjimą. Galėsite užsiprenumeruoti „Tremtinį“. Kviečiame narius aktyviai dalyvauti.

Balandžio 15 d. Klaipėdos universiteto Jūrų technikos fakulteto salėje (Bijūnų g. 17) įvyks Klaipėdos mišraus choro „Atminties gaida“ kompaktinės plokštėlės „Parveski, Viešpatie“ pristatymas ir Atvelykio vakaronė. Kviečiame dalyvauti.

Dékoja

Nuoširdžiai dékoju Klaipėdos buvusiems tremtiniams už paramą sunkią valandą – laidojant broli.

Vytautas STONČIUS

Lietuvos katalikų mokslo akademijos biblioteka Kaune, Vilniaus g. 29 (II a.), kviečia naudotis mokslo, meno knygomis bei žurnalais. Dirba: II–V nuo 10 iki 14 val. Tel. (8 37) 795 829, 744 381.

Išnuomojamos 230 kv.m patalpos V. Putvinskio g. 37, Kaune. Kreiptis tel. (8 37) 323 214, 8 656 27 861.

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja:

1 mėn. – 5,20 Lt, 3 mėn. – 15,60 Lt, 6 mėn. – 31,20 Lt. Vienas sa-vaitraščio numeris kainuoja 1,30 Lt.

„Tremtinis“ išeina keturis kartus per mėnesį.

Iki kiekvieno mėnesio 22 d. galite užsiprenumeruoti „Tremtinį“ kiti-m mėnesiui.

„Tremtinis“ siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina me-tams – 80 JAV dolerių.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214

El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr. LT18 70440600 0425 8365.

Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai

Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3900. Užs. Nr.

Informuojame

Knygų tremties ir rezistencijos tematika galite įsigyti LPKTS būstinės knygynėlyje, Laisvės al. 39, Kaune.

Kaina 1,30 Lt

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

ILSEKITĖS RAMYBĖJE

Juozas Survila

1926–2007

Gimė Ignalinos r. Grigiškės k. ūkininkų šeimoje. Išitraukė į rezistencinę veiklą, buvo partizanų rėmėjas. 1946 m. suimtas, kalinamas Švenčionių kalėjime. Karo tribunolo nuteistas dvejus metus kalėti. Bausmę atliko Vorkutoje. Po to ištremtas į Jurto gyv., Taišeto r., Irkutsko sr. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Igijo vai-ruotojo profesiją, dirbo Ignalinoje. Bu-

vo aktyvus LPKTS narys.

Palaidotas Ignalinos kapinėse.

Užjaučiame giminės ir artimuosius.

LPKTS Ignalinos filialas

Albertas Zaveckas

1928–2007

Gimė Plungės r. Laužų kaime. 1947–1958 m. kalėjo Mordovijoje, Jarase. Grįžę į Lietuvą apsigyveno Tverų apyl. Kaupų kaime. Nuo 1995 m. – Tėvynės sajungos narys.

Palaidotas Tverų kapinėse.

Užjaučiame artimuosius.



Jeronimas Čiapas

1923–2007

Gimė Vilkijos r. Valmantiskių k. ūkininkų šeimoje. Mokėsi Vilkijos gimnazijoje. 1947 m. buvo suimtas už antisovietinę veiklą ir išvežtas į Intos lagerius. 1948 m. tévai ištremti į Igarką. 1953 m. buvo reabilituotas. Nuvyko į tévų tremties vietą. Ten dirbo miškų ūkyje. 1957 m. su tévais grįžo į Kauną, apsigyveno pas pusbrolį, o tévai – gimbajame kaime. 1963 m. Jeronimas vedė. Apsigyveno Vilkijoje, sulaukė dukrelės. Buvo LPKTS narys.

Palaidotas Vilkijos kapinėse.

LPKTS Vilkijos filialas

Janina Daunoravičiūtė-Bukotienė

1930–2007

Gimė Ukmergėje. Baigusi Ukmergės vidurinę mokyklą atvyko į Kauną, įstojo į Kauno politechnikos institutą, Ekonomikos fakultetą. 1952 m. ištremta į Sibirą – Tomsko sr. Parabelsko r. 1956 m. reabilituota grįžo į Lietuvą. Baigė Kauno politechnikos institutą. 1958 m. ištakėjo. Nuo 1991 m. buvo aktyvi LPKTS Kauno sk. narė, nuo 2001 m. Vilijampolės-Aleksoto poskyrio pirmininkė. Dalyvavo LPKTS tarybos ir valdybos veikloje.

Palaidota Jonavos r. Veprų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame giminės ir artimuosius.

LPKTS Kauno filialas



Birutė Kliukaitė-Butkevičienė

1945–2007

Gimė Ariogaloje, tarnautojo šeimoje. Šviesią vaikystę ir paglystę sutrypė tremties. Kartu su mama patyrusi alkį ir Sibiro šaltį, nepalūžo. Grįžusi Lietuvoje baigė mokslius, dirbo spaudoje – paskutiniu metu „Lietuvos aido“ atsakingaja sekretoriė. Buvo ištakėjusi už Jaunimo teatro aktoriaus Rolando Butkevičiaus. Bendravusieji Birutė prisimins linksmą, paslaugią ir nuosirdžią.

Užjaučiame artimuosius.

„Tremtinio“ redakcija

Informuojame